

Numărul 5. **Oradea-mare 30 ian. (11 febr.) 1900.** Anul XXXVI.

Apare duminica. Abonament pe an 16 coroane, pe 1/2 de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Rane vechi.

În drum, Petru Vioreanu se opri, — ceru lămuriri de la un trecător:

— Locuința d-lui Săvescu, me rog?

— Poftiți... Casa cea albă dintre salcimi, în capăt...

— Mulțumesc.

El își reluă calea, încet, prin praful ulicioarei, agitându-și cu oare-care afectuație bețișorul de trestie. Trecători rari, figuri curioase prin cerdacuțuri de case mici, îl urmăreau până la privirea până departe; și el înțelegea din șoaptele ce se întreschimbau în preajma-i, că de dânsul cră vorba, că toți îl arătau cu importanța și cu respect. De fapt nu cră el personajul cel mai de seamă în colțisorul acesta de provincie, unde numat de câteva zile venise pentru a înlocui pe vechiul judecător? Și apoi, unde mai punem? Un judecător așa de tiner și banat frumos în acelaș timp, pe câte mame și pe câte fete nu trebuia să le facă să ofteze!

Vioreanu suridea în el însuș, măgulit într-o câțva de o ușoară satisfacție a

unui orgoliu intim, dar totuș fără a gândi la nimic precis, în moleciunea pe care i-o imprimă liniștea aceea caldă a burgadei aromite în soarele de septembrie.

Ajuns la locul aratat, se opri un moment.

Poarta, largă, lucrată din zăbrele de lemn la fel, cu îngrăditura toată, stătea deschisă asupra unei alei de pomi veseli. În fund, între doi salcimi bătrâni și nalți, se vedea casa, albă și vesela, cu streșina largă de șindrila, cu cerdacul încapetor în față. Și în toate o simplitate rustică, o curatenie excesivă, divulgând fraud liniștit al unor proprietari coprinși.

Un *terre-neuve* frumos, negru, sari la dânsul. Vioreanu stată un moment locului, catând în gura lui, când în cerdacul din fund o figura de femeie apară tinăra, blondă, și un glas catifelat chemă animalul care se depărta lătrând.

Tinerul nostru avu o tresărire ușoară, deschise ochii mari, și pe buze-i alunecă un suris de mulțumire; nu zărise ochii îndepărtați, în ruțala cu care vedenia disparuse, — dar o intuiție vagă îi dădea siguranța că

DR. VICTOR MIHÁLYI DE APȘA.

necunoscuta e frumoasă, — și o căldură moale, dulce, îi copleșise inima.

Înăuntru, o servitoare îl invită în salon, rugându-l să îngăduie câteva minute. El se aședă pe un scaun, își șterse puțin fruntea cu basmaoa și mașinal începă să întoarcă foile unui album cu vederi din Italia.

Când după câteva minute ușa se deschise, abia auzi pașii ușori, lăsă albumul și se sculă. — O femeie! Eră ea, de sigur, frumoasa apariție. — Dar imediat se opri, uimit, fără glas, în neputință de a-și lămuri în minte dacă eră treaz sau visă. La doi pași de el, ea incremenise de asemeni, cu obrajii rumeni, cu ochii plini de surprindere.

Aceasta ținu o clipeală, — dânsa vorbi cea dintâi.

— Domnule Vioreanu... Dta aici?... și merse de-î întinse mânuța moale și rotundă.

El îi atinse cu buzele vârful degetelor rose, așa de tulburat încă, de întâlnirea aceasta neprevădută, că de-abia pută îngătmă câteva cuvinte:

— Căutam pe dl Săvescu... Ce neașteptat îmi eră să ve ved!...

— Bărbatul meu e dus la moșie; nu se întoarce decât de seară. Dar ve rog..

Îi făcū unsemn și amândoi se aședară de o parte și de alta a unei mese rotunde.

— În definitiv inse, ce vânturi ve aduc în uricioasa noastră burgadă, în ungherul acesta pustiu de provincă?

— Sunt numit judecător al ocolului.

— A!

— Și voiam să profit de duminica aceasta senină, frumoasă, pentru a face cunoștința puținelor familii ce mi s'a indicat... Se înțelege că — după cum și trebuia — cea dintâi vizită am destinat-o primului proprietar din partea locului. Și...

Ar fi vrut să adauge ceva, dar un nod i se sui în gât, dar o timiditate copilărească îi strinse inima și-î înroși obrajii. În fața lui ea stătea suridătoare, aproape calmă; numai pleptii strinși ai corsagiului tradau agitația sinului plin.

Fu o tăcere scurtă.

— Așă dar *domnul judecător* de acum înainte... Ați sosit de mult în reședința noastră?

— În reședința dvoastre?... Numai de doue zile, doamnă; dar cu cât mai curând n'as fi alergat, dacă șciam...

Se opri din nou; de asta dată ea deveni serioasă.

„Oare am jignit-o?“ gândi el cu spaimă. Și în aceeaș clipă, înțelese că toată dragostea de alta dată, aprinsa, tinăra, lacoma, se răscolise într'ensul, reinviase ca pasarea măeastră, din cenușa ei proprie. A, rânile vechi pe care le credeam închise pentru apururi și care sângera la prima violență, aidoma ca și întăia-și data!...

... dacă șcieați?... întrerupse ea.

— ... dacă șciam ca ve găsește aici, sfârși el cu o ușoară sforțare sufletească.

— E drept ca și eu, adineaori, am avut o fericita surprindere...

— Adevărat? șopti el, și fața toată i se înșenină de fericire. A, doamnă, dacă ați șei ce mult bine mi-au făcut cuvintele aceste!

Se uită la dânsa: puțin roșie, ea avea ochii

umedii de induioșare. De asta dată Vioreanu își perdă cu deseversire capul.

— Nu te-ai schimbat de loc, îi spue ea, ești tot sentimentalul pe care l-am cunoscut altă dată...

— Să me schimb!... Ba, firește, m'am schimbat; sunt tot sentimentalul de altă data, dacă voiți, — dar mai puțin timid, dar mai puțin naiv... Când me întore așa cu gândul la anii din urma, mi se pare că ved pe altul, eu singur nu me recunosc în *tinerele* acela cu figura de adolescent care se simțea murind de câte ori își vedea îndrăgita și care n'avea infimul curaj de a-î atinge vârful degetelor cu buzele sale arse. Cu toate acestea adineaori, în emoția neprevădutului, printr'o firească legătură a situației cu amintirile deșteptate, m'am simțit par că dus în urmă, strămutat în vreme cu puțin anii înapoi; și toată timiditatea veche mi-a revenit în fluxul de simțiminte care-mi napădisese inima... și aș fi murit de o sută de ori. — la fiecare cuvânt ce-mi venia pe buzele tremurânde, — fără a-mi pute învinge stângăcia copilărească. Dar un cuvânt care mi-a desfiat auzul, dar o rază de nădejde care mi-a încălzit sufletul, mi-a readus curajul simțimintelor...

Se opri din nou, înfiorat de căldura ce o simțea în trupul întreg, cu cât își adâncea mai mult privirea în ochii ei albaștri, mari și dulci.

Dar calea spre confidența eră pornita; după primul pas, ei cedară puternicului imbold interior, și spovedania, și amintirile începură. Astfel alternativ, din crimpee, ei își reconstituiră întreaga idilă de dragostea pe care o trăise cu câțiva ani în urmă.

Se cunoscuseră în universitate. Regulat, el venia la cursul de filosofie, unde șieca ca trebuie s'o vadă, albă și rosă ca o floare în prima ei strălucire, cu părul blond-aprins pururi legat în aceeaș pleptenăfură romană, cu ochii albaști adumbriți de gene mari. Își vorbeiau puțin, și încă atunci nu schimbău decât simple banalități când nu încercau vre-o scurtă discuție. Din nici o parte inse, nimic, nici un semn material al puternicei afecțiuni care-i atragea tot mai mult unul de altul, care-î înlănțuă într'o intimitate sufletească, dulce, senină. Din partea ei, eră o rezervă firească, nesilită, — mai mult o expectativa calmă, care s'ar fi putut rupe cu un cuvânt numai. Din partea lui, — o frica, o jenă, un soi de scrupulositate morală, pe care nu și le-ar fi putut explica cu nici un preț, și care creșeau mereu, de ce simțea mai mult nevoea de a le înlătură. În fiecare seară, eră hotărârea ultimă: „să-î vorbesc“. Și ziua explicației, firește, fugiă de dinaintea lui. Până ce, în sfârșit, din zvon, într'o zi află viitoarea ei căsătorie cu un proprietar bogat, și cu toată durerea lui sufletească, se hotărî a nu-î mai eși din cale, a luptă împotriva vrajei care-l ținea legat de pasul ei. Se hotărî, — dar atâta tot. Ei urmara de a se vedea ea și mai înainte, cu aceeaș regularitate, cu aceeaș rezervă, cu acelaș dor: ea tot zimbătoare, afabilă, cochetă, — el, ceva mai nerăbdător, mai tacut.

Și într'o zi la curs, dânsul îi strecură într'un caet de note câteva foi manuscrise, câteva pagini de spovedanie aprinsa, nebună. Timidii sunt în genere manuiitori energici ai condeiului, cu ajutorul caruia ei ajung sa egaleze pe cei mai întrepridri adversari — și de data aceasta amantul își resbună cu prisos vinovata lui timiditate, ușurându-și în liniile merunte sufletul și inima. Dar când o vedă deschidând foile,

furând cu viclenie primele rënduri, inima începù să-i bată cu așă taire, și emoția momentului fu așă de intensă, încât un tremur îl cuprinsese numai decât și fu silit a-ș întoarce capul în grabă pentru a ascunde roșata care-i aprinsese obraji. Cu toate acestea, raporturile dintre dênșii rămăneau aceleași, de și aceleași, pururi aceleași, erau și simțemintele lor neîmpartășite.

Vorbiau rënd pe rënd, într'o expansiune a sufletului, cu ușoare muștrări reciproce în fața trecutului ireparabil. Și în intimitatea crescândă, mărturisirile lor deveniau tot mai aprinse, realitatea se ștergea, treptat-treptat, — ei retrăiau anii apuși, anii regretați, dar îi retrăiau astfel cum închipuirea, cum inima lor le spunea c'ar fi trebuit să-i trăiască. Iar timpul trecea, — doue ceasuri se seuseră de când se întrețineau astfel — și soarele care scăpëtă în dosul pomilor din grădină, inundă salonul de lumină, de splendoare.

— Mario! isbueni el în cele din urmă. Și fără sa eugete, fără sa spue nimic, îi acoperi mâna de sarutari ferbinți.

— Ce nebunie, Doamne! făcù ea cu o ușoară spauma.

Te iubese, o te iubese! îi șopti el în exaltaținea patimei redeșteptate.

Vai, vai! se tânguă dênșu, cuprinsă tot mai mult de moleșala dulce care-i euceriă trupul întreg.

Acum splendoarea de lumina se ducea încet-încet, și salonul primia ultimele reflexe rose ce veniau din asfințit: prin goamurile deschise, amurgul de toamna sosiă grabnic, — misterios și neliniștit ca un vis de dragoste.

Dar de odata Maria sari, palida; ea făcù un gest de seusă și trecù repede alături; prin ușa întredeschisă, pe urma ei, se audi scâncitul slab al unui copilăș.

La rëndul seù, bruse, Vioreanu își recăpëtă liniștea; și acum, drept, cu palaria și bățul în mâna, așteptă întors în partea de unde ea trebuia să între. Liniștita, aproape zimbînd, tinëra mama încereă o vorba de iertare, când el o opri cu un gest. Se apropiă de dênșu, îi sarută încet mâna pe care o ținea între degetele sale tremurânde, și-i șopti un remas bun, adâncindu-și pentru o ultimă oară privirea în ochii ei caldi.

Ea îi surise trist și-l lăsă să plece. Dar ajunși în prag, se mai priviră odată lung, — ea și cum ar fi vrut să-și arate ce bine își citiau în suflete, ea și cum ar fi vrut să mai soarbă înă voluptatea dure-roasa a despărțirii acesteia, în preajma căreia se sevășia ruina fericirii lor.

E. HEROVANU.

Cugetări.

Cine compară pe omul beat cu un dobitoc, ofensează pe dobitoc, pentru că el nu se îmbată nici odată.

Amorul e un pietor, cure înfrumusețază în tot-dauna persoană iubită.

Un veduv, tradat de prima nevasta, dacă ia alta, merită sa fie tradat și de a doua.

Să ne Iubim . . .

(Sonet.)

*De sigur că în tine îmi place Firea 'ntreagă,
Îmi place întruparea frumosului moral . .
Nu din a mea voință îmi ești atât de dragă,
Ci Dumneșeu, el singur, te dă ca ideal.*

*Atâtea elemente din care se încheagă
Pământ și cer, îmi strigă: „Iubește, — e fatal!
„Iubește și misterul creației desleagă, —
„Atom, cu rost anume în rost universal!“*

*Acestei legi măestre se pleacă-a mea simțire
Și cere de la tine fireasca potrivire
Ce-așeață între inimă statornic creșemânt . . .*

*Iubindu-ne 'mpreună, flința-ne unită
Se va simți o parte. pe veți nedespărțită,
Din Firea, veșnic doamnă în cer și pe pământ . .*

N. RADULESCU-NIGER.

O greșală regretabilă.

Nieu sedea la masa-i de scris.
În mână ținea un bilet.
După ce îl ceti cu băgare de seamă, îl puse într'un pliș ce mirosă a *fleur d'orange*.

Se sculă apoi și sună clopoșelul.

După câteva momente servitorul seù întră.

Nieu îi spuse ceva ca în taina, la ce servitorul îi respundea, dând meruș din cap.

— Inse aiți grije gugumanule, fi cu mare precauțione, să nu-mi faci iară vr'o negliobie, că atunci vei vedé pe dracu în toate formele.

— Grija mea, stăpâne, te poți încrede în isteținea mea,

Apoi se duse.

— I-am scris că o iubese, că fără de dênșu nu pot să trăese . . . Da! Într'adever o și iubese, căci e frumoșica hoțoaica . . . Hm, ce ochi, ce sprincene, toate de ênsuș Dumneșeu, apoi fața e rumenă, privirile ei, acele priviri ademenitoare și nevinovate . . . da, toate aceste grați divine, me 'nebunese, me scot din sărite . . . Dar pe lângă toate acestea, oare simpatisă-va ea cu sentimentele mele? După modesta mea părere, nu cred, dar poate că nici nu este imposibilitate. La cazul cel mai reu inse, chiar și prin moduri drastice, totuș îi voiți câștigă amorul.

După ce sfêși Nieu monologul acesta, își luă bastonul și eși.

Eră nervos.

Pe drum, făcea miș de planuri.

Dacă ea îl va iubi, îndată îi va cere mâna, și dacă părinții ei nu vor avé nimic în contra, se va căsători cu ea, și va fi fericit, foarte fericit.

Trecuă doue ore de când Nieu se duse de-acasă.

După ce se întorșe, spre marea lui mirare, află o pistolă pe masa.

Adresa eră corectă, inse foarte necitibilă. Se putea cunoașce că e scrisoare femeieșă.

Cu mâinile tremurătoare luă epistola și rupse plicul.

Serisoarea îi căzu din mână.

Se cutremură.

După câteva momente, în paroxismul bucuriei și fericirii, ridică serisoarea de jos acoperind-o cu mi de sărutări pline de amor.

El a cetit:

„Domnul meu!

„Află prin aceste puține siruri, că și eu te iubesc, și că sufer din cauza d-tale.

„Spre a-ți dovedi amorul meu, mâne seara la orele 8 te aștept în parc.

Sincera“.

— Ah! în sfârșit aici e arta mea, jubilă el vesel. Ea me iubesc, me iubesc, și suferă pentru mine... Cât sunt de fericit... Cât balsam am aflat eu durerii mele în aceste rânduri... Câtă sublimitate și divinitate conțin ele. Mâne seara me așteaptă în parc... Ah! Anol!

Și vesel, cu pași mari se preumblă prin odaie, ținând strâns în mână biletul primit.

Facea miș de planuri la viitorul lui fericit. Se vedea înaintea altarului, jurându-și reciproc credință, apoi cum mergea cu ea de braț la preumblare, cum îi șoptea vorbe dulci, blăjine, spunându-i iubirea lui nesfârșită, și ea, cum se uită cu nevinovăție la el, cum amiceii lui și amicele ei, cu pismă îi priviau cum erau de fericiti...

O bătătură la ușe îl conturbă din meditațiunile lui.

După un „întră“ amicul său Iorgu deschise ușa.

— Servus Nicule!

— Bine ai venit, frate Iorgule! Ia poftim, fa-te comod, și apoi ocupă loc.

— Cum vîd, tu ești adî bine dispus?

Nicu se uită la amicul său, nu dîse nimic, ci numai un oftat îi fu răspunsul.

— Cum, ai perdut rîmășagul?

— Nu. Un noroc și mai mare.

— Cum să înțeleg aceasta?

Nicu se apropiă de Iorgu și îi dete serisoarea, dîcînd rîpit de bucurie:

— Cîteșce!

Iorgu după ce ceti serisoarea rîse cu hohot.

— Tu rîdi? dîse Nicu puțin ofensat.

— Da, și te compatimesc Nicule?

— Tu rîdi? Tu me compatimescei?

— De sine se înțelege,

— Te rog, nu...

— O nici de cum. Cocheta aceea.

— Opreșce-te! Expresiunea aceasta e ofensătoare!

— Prea o porți la inimă, amice.

— Te înșeli, Iorgule! Vorbești cu prea multa ușurătate de o cestiune atît de serioasă, caci numai de la ea depinde fericirea mea!

— Fericirea ta? Asta-i foarte romantic, inșe nu pot să înțeleg, că cum ai cădut în mreșile acelei Xantipe.

— Iorgule! Te rog odată, cruță-me de astfel de expresiuni exagerate.

Iorgu scoase o scrisoare din busunar, apoi arătînd-o amicului său dîse:

— Cunoșci scrisoarea aceasta?

— Ce vîd? E cu puțință? Nu visez? Aceasta e scrisoarea ei! Nu! de o mie de ori nu! Aceasta e

imposibilitate! Dar cum ai ajuns nefericitule în mâinile tale?

— Poșteșce și cîteșce, apoi voi află.

Nicu nervos apucă serisoarea de la Iorgu.

El a cetit:

„Scumpe Iorgule!

„Șci bine, că te iubesc până la nebunie. Vîno de eu seara în parc. Te aștept cu dor.

Sincera“.

— Tunete și fulgere! Aceasta e absurditate, lașitate, strigă Nicu infuriat. Tu ai avut relațiuni cu dșoara Ana, tu, dacā nu me înșel, ai părăsit-o, și ea infama e nesățioasă de jertfe.

— Domnișoara Ana?

— Da, ea, ingrata!

— Eū nu cunoșce pe acea dșoară Ana.

— Ce dîci? Nu o cunoșci? Rîdi acum de mine?

Mai îndrăzneșci să negi... inșe lovitura aceasta...

— Dar Nicule, serisoarea mea e de la veduva Luceanu.

— And oare bine?

— Cum ti-am spus, serisoarea mea nu e aceea...

— Cum se poate inșe aceasta; oare nu vești, că e una și aceeaș serisoare?

— Da, asta e drept, inșe nici serisoarea ta nu e de la dșoara Ana.

— Vorbești foarte inexplicabil, faci pozne, doara pentru numele Domnului...

— Așteaptă. Cum a venit în mâinile tale biletul ce il cetî?

— Iubesc pe dșoara Ana. Din cauza aceasta i-am trimis adî o serisoare amoroasă...

— Prin cine i-ai trimis tu serisoarea?

— Servitorul meu a inmanuat-o dșoarei Ana.

— Nu veduvei Luceanu?

— Ce veduvă? Eū nu o cunoșce? Nu me interesează pe mine veduva Luceanu, prin urmare n'are de a face...

— Nicule, servitorul teu a facut o negliobie.

— Servitorul meu...

— Da! În loc de a inmanuă serisoarea dșoarei Ana, el din prestie a inmanuat-o veduvei, care locușce tot în casa aceea.

— A! tîlharul! Îl sugrum! Îl prapadesc! strigă Nicu, alergînd prin odaie ca un smîntit.

În acest moment servitorul intră cu brațul plin de sticle cu bere.

Nicu se uită furios la el.

— Cum ai inmanuat biletul, tîlharule?

— Cuconiter de peste drum, și respușce servitorul incremenit.

— M'ai nefericit! M'ai ruinat viitorul, mișelule. Îți sfarîm oasele...

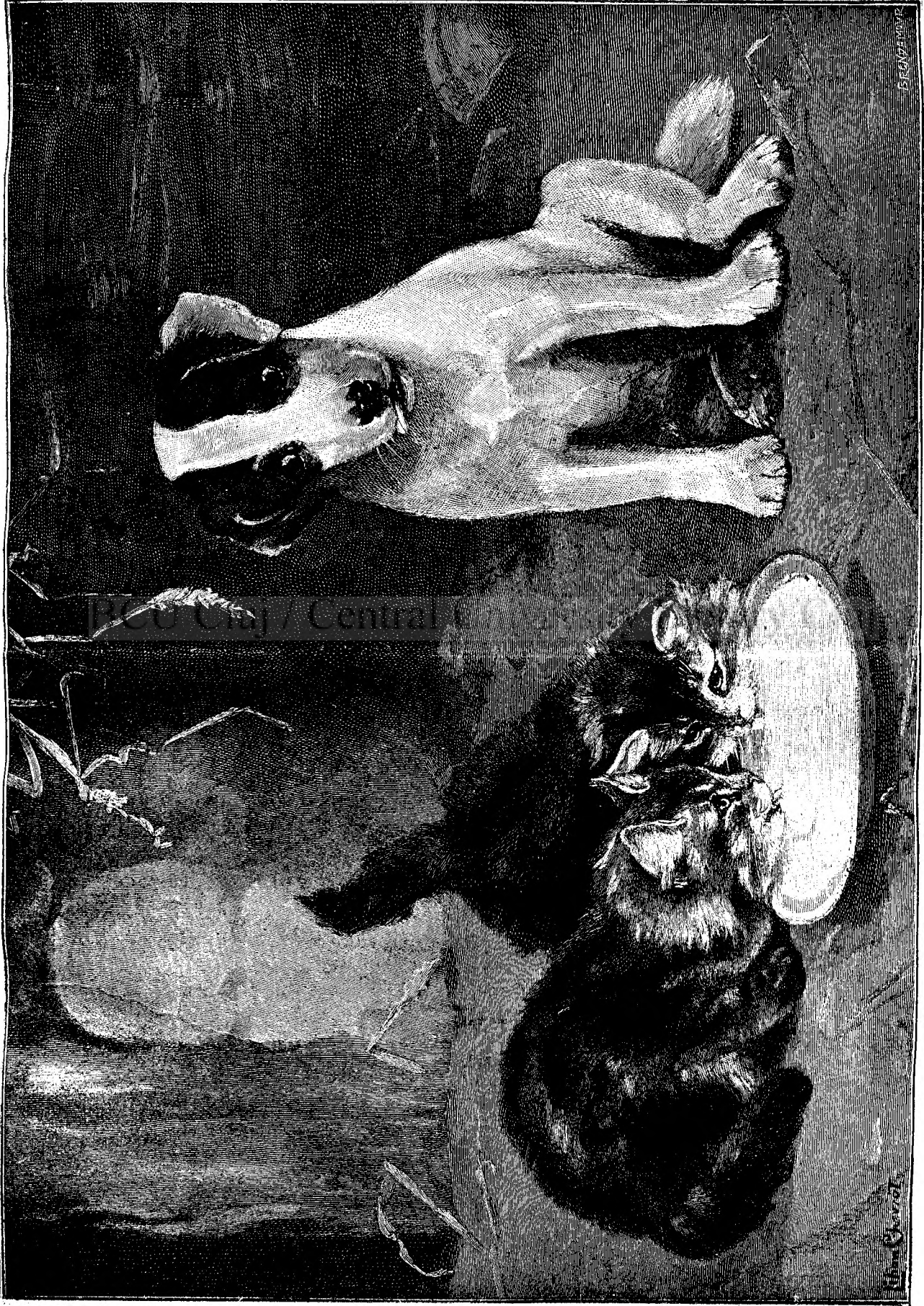
— Mai încet, mai încet Nicule, e numai o greșala regretabilă, alta-ce nimic, dîse Iorgu pufînd de ris.

Se aședăsera la masa și nîsera amîndoi.

ALEX. ȚINTĂRIU

DAMELE AD INTÈIETATE.

Resignare.

*Viața-mi trece fără tihnă,
Într'un chin necontenit,
Nici o clipă n'am odihną,
Ce-am țubit, nu m'a țubit...*

*Am pierdut ori ce credință,
Ca d'acum să te mai am,
M'a lăsat ori-ce voință
D'a luptă, precum luptam...*

*D'a luptă să 'nfrâng durerea
Tristului amor respins,
Și-a speră în mângăierea
Unui vis de foc nestins...*

*Tu n'ai vrut să-mi dai țubire,
A mea rugă s'o ascuțt,
Te văcu cum în neștire,
Tot țubiaș atât de mulți...*

*Nu te blastem fără milă,
Cum țubirea-mi ar fi vrut;
De-al meu dor m'e mie silă,
Tot ce-a fost, e vis pierdut...*

*Tu rămâi cu trațu-ți vesel,
Eu rămâi cu chinul meu,
Plânsu-mi dorul trist înce-l,
Și-ți ajute Dumnezeu!*

Cluș, octomvrie 1899

IOAN SCURTU.

Credințe. Eresuri. Obiceșuri.

— De la Beins și Vaseou în Bihor. —

Apă neîncepută. Care e ia mai dedemineată din cutare fântână sau isvor; — o întrebuințează babele pentru vrăji, farmece; unii mai dic că apa adusă dumineca nu se bea, nici nu ne spălăm cu ea, fiind că s'a adus în zi de sârbătoare.

Unii dic *apă neîncepută* — din care n'am versat în foc decumva s'a adus seara, „se începe“ pentru că spălându-se 'n ea din amurgul serii tot felul de duhuri necurate, ne pot strică. Apa adusă vineri seara nu-i iertat a o bea, căci ies bube. *Apa din isvoare*, seoasă 'n miez de noapte, pe lângă anumite descântece, — desleagă legăturile vrăciurilor. În apă la praznic împărătesei, ca la Naștere, Botezul, Invierea Dlui, se scaldă 'n miez de noapte ingeri, și cine se scaldă 'n urma lor, sunt mântuiți de boale pe acel an.

Unii au datina de în apa din care se spală, pun un galben (ban) la praznicele mai sus pomenite — crezând că în acel an nu se bolnavese — vor fi curați ca aurul — și nu se va lipi de ei blăstemul.

Ața. — După ce moare capul casei — tata, soțul remas măsură mortul în lungime de un fir de ață, și leagă cu ea grinda casei de împregur, — iar alții încunjurând podul casei, pe din launtru leaga coarnele coperișului cu un fir de ață, ca cei remași sa nu fie trași de mortul cu sine. — Aceasta ața se folosește la descântecul de „ursită“ (pe care eu l-am publicat în „Gazeta Poporului“ 1887 nr. 5. februarie 13 și nr. 6.) îl mai folosește și la descântecul de „diochiu“ (potăe.)

Botează-se pruncul pentru că rămânând nebotezat „il schimbă cu altul“. Cea ce vrei să-ți fie copilul, cu de acel lucru să se ocupe moașa în timpul cât îl are 'n brațe nașa (cumetra) d. e. cu sêcurea, de vrei să fie lemnar ori meșter; de e fată, cu acul, de vrei să fie cositoare mare, și pune mâna fetei pe carte, de vrea să știe face pene (brodară frumoașe) să-i meargă mâinile pe lucru ea la popa gura pe carte.

La botez îl pune jos moașa și cheamă pe cel mai mare să-l aridice ca să fie și el mare.

Când duc băiatul la botez (porobocul) îl bagă după proptele gardului, — când îl aduc iară, ca să nu aibă putere de a *deochiă!*

Ceas reu, sau slab, ca și când vremea ar fi împărțită și stăpânită de anumite duhuri, unele rele altele bune. De aici apoi și ceas bun și ceas reu, cu noroc, și fără noroc.

Acestea spirite ce stăpânesc vremea, sunt *vâlfele*, cari sunt bune și rele.

Cole bune li se arata oamenilor în fața, și în exterior alb, cele rele sunt negre. — Cea ce se pune la cale a se face în ceas bun, nu poate reeși reu, și din contră. Ceasul reu se începe de pe la 11 ore până la 1 oră d. m. nopții. Noțiunea de „ceas“ deci aici înseamnă mai lung interval de timp, decât sunt orele noastre de astăzi.

Ceasul reu trece când cântă cocoșul pe la 1 oră din noapte. În acest ceas reu se apropie de om duhurile rele, pentru asta e ceasul reu. Cocoșul le simte și cu cântatul le gonește.

Românul totdeauna când se îndepărta dintre ai sei, își face semnul crucei și dice: *„Dă ajută-mi în „ceas bun“.* (Ceasul reu=nenorocire — nefericire, ceasul bun=noroc — fericire.)

Colac. — se dă pomană *pentru sufletul mortului*. Acesta are să-i servească drept merinde pe cea lume, cea ce se vede din următoarele: „Un om își facuse o cocie de pită (pâna, colaci) ca înainte să și-o împartă pomană, până e în viață, și-a dus-o în țerg, în poarta țergului au cădut din căruță în tină 2 colaci, pe cari i-a dat la doi săraci, i-ar restul la oamenii de seama lui (starea lui) și la prietenii.

Murind la vreme și el, pe cea lume s-a aflat că n'are altă merinde afară de cei doi colaci. Și s'a rugat să i-se permită să vină la fectorii sei în lume înderēt (la noi) să-i învețe cui? și cum să (la săracii din porțile țergurilor mai ales) se dea pomenile pentru sufletele lor.

Colac peste groapă se dă când mortul e în groapă, dar neastupat cu pământ încă, celui ce începe groapa (adjunct) celui ce a lovit în pământ întâia-dată cu sapa. Lângă colac se mai dă un vas cu

puțină apă, ca vasul (tăier — ori oală de regulă) să nu fie gol — precum și-o lumină, ca mortul să nu fie la întunec.

Colacul e cum ȕisei: *merindea mortului*. Când începătorul gropii primeșce asta pomana pentru sufletul mortului ȕice: Dȕeu să primească.

De moare primogenitul și parintele, de nu vrea să moara toți fiii, nu trebuie să puna fund la picioarele mortului în coseiug; iar de vrea să rămăna, trebuie să umple o oală nouă, sau ori ce alt vas de lut cu cenuse și jar — și când trece mortul, să isbească vasul la pământ și fii rămăn în viață.

Am vȕdut obiceiul de a matură 'n casă de la răsărit spre apus — și dacă spre apus cră fundul casei — asta pentru că Dȕeu așă vrea, ca omul să imiteze cursul soarelui.

Firul vieții — se ȕice că ursitorile îl țere — și ursitorile-l taie, când moare omul.

Iele = ursitori, cari urseșce norocul ori nenorocul nou-născutului. Când face (nașce) o femeie în noaptea primă pun pe masă un talger mare cu apă — și giur împregiur de el pun 7-11 linguri — ca venind ursitoarele să împarta norocul — ori nefericirea, să fie bine primite — mai pun rochie, sare, să ursească noroc și fericire.

Se ȕice din povești, ca un împărat a pus străji să audă ce urseșce ursitorile pruncului său nou-născut — și și audă că acela va luă pe mă-sa 'n casatorie — și ca va murī 'n fântăna din curte; — imperatul a înfundat fântăna de loc — înse murind el, alții i-au luat domnia — au defundat-o — băetul a fugit de răsboi în lume mare și 'ntr'o țară depărtată — și-a dat dupa o vreme lungă cu mama-sa 'n vorbe — și-a și luat-o fără a se cunoașce unul pe altul.

După bătrănețe adănel a călătorit să mă vadă de curțile unde s'a născut — acolo vȕdend muma-sa ce vorbeșce el — și recunoscend de după vorbe că e fiul seu, el de loc s'a aruncat în fântăna — lăsănd pe muma-sa la pământ amețita.

Noroc d. e. un om foarte diligent ȕi și noapte totdeauna e treaz, se sileșce și nu măi poate adauge, a pune una pe alta, îi ȕice poporul om fara noroc, ȕicala:

Omul fără noroc,
Ca tămăia fără foc,

far altul nu măi mișca și se ved înmulțindu-i-se averile, ȕicala:

La acela și mătele îi ouă,
Număi ce-a gândit toate s'au implinit.
Pe cum socoteșce,
Așă se implinșce.

Paparuda, la noi îi măi ȕice: babarugie, în unele locuri Dadaloane, când e secetă mare — fac din cutare fata ori fecior se îmbracă ei și măi mulți — în crengi de arin, în așă mare măsură, de nu-o poate cunoașce nime poate numai după glas că cine-ar fi — astfel umblă ei din ulița 'n ulița căntănd, fiind acompaniată de mulțime nespusă de baeti și popor — ei cântă taca așă:

Ploae Doamne, ploae,
Ploaia curată de la Dl dată,
Ploae-o din cūreț
Ploae-o din cūber,

Ploaie cu bulbucī,
Ce-i bună de prunci,
Ploaie mândră deasă,
Să fie mănoasă,
Toată țara noastă!

De la sătenī capetă oue, pāne, nucī etc. După ce au gātat cu umbletul de pe strade, merg la o apă curgătoare, aprind pae pe apă, aruncă crucea de la mort pe apă.

În casurī când e secetă mare, se duce 'n apă o mucre binecuvēntată cu-o coasă ori secere, și taie în dreapta și 'n stānga, rostind cuvintele:

Nu taiū apa,
Cī taiū legatul ploiei,
Ca să ploae pământul,
Să ni-l inmoafe,
Pământul să ne rodească,
Lumea să se veselească.

VASILE SALA.

Fă doue măi micī.

(Anecdotă populară.)

Unul când veni acasă,
Nevasta 'naintē-ī lasă,
Dar el vre-un necas avēnd,
Său fiind poate flāmānd,
Se resti la ea ȕicend:
— „Leneșă și despletită,
Firea-ī fi afurisită!
Ce stai par că ești mireasă
Și nu pregăteșci de masă?...
Soarele-ī la prānzu mare
Și nici foc în vatră n'are...
Bat-o Dumnezeu s'o bată!...
Pleacă de fă focu 'ndată“,
Și de māmăligă pune!...
— „De; ȕise ea; toate-s bune
Și cum ȕiei tu, ești să puț;
Dar cu ce? Căci mălai nu-ī
Macar cu cât să orbescī
Un șoarece...
— „Ce vorbeșci?

Dise el. De nu-ī mălai
De-o māmăligă, cum ȕiei,
Atuncī fă doue măi micī!...

I. ENCESCU.

O scusă buna.

— Dragă Alecule, tu trebuie să fi une-ori distrat când scrii scrisorile. Eri mi-au trimes o hārtie alba.

— Oh! nu, dragă Veto, am facut-o intr'adins.. N'aveam destule cuvinte ca sa-ți spuī cât te iubesc.

Cameristă sfērșit de veac.

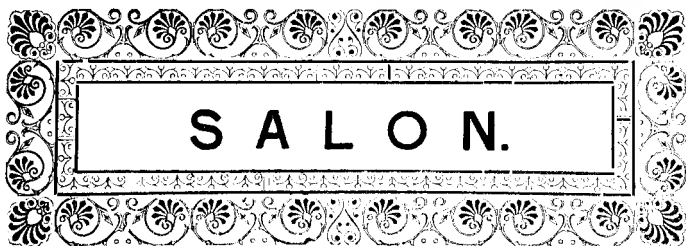
Cucoana. — Mario, știi sa cureți și bicicleta?

Camerista. — Nu, cuconița, pot inse să-ți dau adresa unde o curăț pe a mea.

La bursă.

— Ce ȕiei de Gheșeftescu?

— E cel măi cinstit om din lume... de când s'a retras din afaceri.

Educația fetelor.

Nimic mai absurd, revoltator de absurd, decât educația care se da, în genre, fetelor în ziua de azi.

Scopul unei bune educații este neapărat pregătirea celui săui celei educate pentru rolul pe care-l va juca în viață, pentru misiunea naturală și socială care îi va căde parte.

Așa fiind — și pornind de la principiul ca misiunea fetelor este de a deveni soațe și mame — ce poate fi mai absurd decât educația ce li se da de obicei?

Fetele așa zise „de familie”, își primesc educația, de regulă, în pensionate, unde urmează așa numitul *curs liber*. Aci se învață de toate: *conversația* — nu *limba* — germana și franceza, desen și pictura, piano, câteva noțiuni de gramatică, istorie, aritmetica etc.

Vai, *cum* se învață toate astea!

Se pare că la baza acestei educații stă principiul că *indrăsnicala* înlocuiește cu succes talent și inteligență. Am avut adesea prilejul să ascult „conversația” franceză a unor fete de „pension”. Ce groasă mutilează limba lui Corneille și a lui Racine! Barbarisme, „idiotisme” românești traduse literalmente, greșeli de sintaxă și de etimologie — comise cu o ferocitate inconștientă și cu un curaj naiv. Me prind că marea majoritate a acestor fete „bine educate” nu e capabilă să înțeleagă o scriere literară franceză, tot bagajul lor lexicologic constând în câteva zeci de cuvinte usuate.

Dar educația muzicală! Critica e făcută *a priori*, dacă vom spune că toate fetele cari se respectă, trebuie să învețe piano. Ureche și memorie muzicală, sentiment muzical — mofturi! O bună educație este incompletă fără piano. Iată de ce acest instrument de fericită invenție care, sub mâna mamei sau a unui artist, e în stare să ne evoce, singur, o completă senzație orchestrală, a ajuns azi un odios instrument de tortură, care — vezi „Fliegende Blätter” — scade chiriiile apartamentelor vecine...

Același lucru cu „pictura” de pension, ale cărei hazlii capodopere înveșelese și frunțile cele mai înșeninate.

Fără îndoială, sunt și excepții fericite, nativitate talentate cu dispoziții artistice la care această educație nu dă rezultate caraghioase. În asemenea cazuri nu e de tăgăduit că talentele agreabile ale viitoarei soții contribuie la împodobirea casei și la dragostea barbatului. Dar cât de rare sunt aceste excepții! De regulă educația de „pension” dezvoltă în fete o suficiență nejustificată, pretenții exorbitante și le face impropriu cu desăvârșire pentru rolul de soție-menajera și mamă. După ce s'au înțeleptit cu „pictura” și cu „muzica” le pare o înjosire să se ocupe de grijele casei. Și aceasta mai ales ca nimeni nu le-a spus nicăieri o vorbă despre datoriile lor, în casnicie.

Și educația asta are pretenția să prepare fetele pentru maritaș!...

***

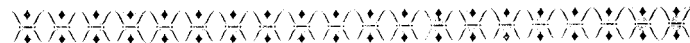
Cealaltă educație, care se propune emanciparea fetelor, pregătirea lor pentru *struggle for life*, pe care o vede prin baza ei, de oare ce menirea naturală a femeii nu este aceasta.

Ori ce ar spune *femenistele*, femeia nu se poate măsura, intelectualmente, cu barbatul. Natura a înzestrat-o cu alte aptitudini, potrivit cu rolul diferit ce i-a atribuit.

Forța musculară și puterea de muncă intelectuală sunt date barbatului, căci îi sunt necesare, în lupta pentru traiu. Precum o femeie-atlet este o monstruositate fiziologică, tot așa o femeie-savantă este o monstruositate psihică. Femeii i s'a dat de natură afectivitate, sensibilitate, instinctul de a se desvoltă și de a-și găsi fericirea în abnegație și jertfire de sine și neglijarea acestor prețioase calități, încercarea de a zăpaci capul fetelor cu trigonometrie și mai știu eu ce, este o crimă de les-natura. Iată de ce fetele de liceu sânt atât de adesea victimele clorosei și a neurasteniei cerebrale.

Educația firească, bună, este numai aceea care ține seama de firea femeii și de misiunea ei. Cu riscul de a fi înlocuită de onor. noastre feminte, socot ca o fată care știe să citească și să scrie ortografie, care are oarecari noțiuni de gramatică, de aritmetica și de științele fizico-naturale este perfect instruită. Dacă are aptitudini excepționale, nu strică să consacre o *oră-două* pe zi la studiul limbilor străine, al pianului și al picturii. Pentru aceasta e de ajuns să urmeze, ca *externă*, la vreun curs liber de pensionat. Dar educația fetelor trebuie făcută *acasă*, sub privigherea mamei, care singura are chemarea, *sufletească* și experiența necesară pentru aceasta.

DR.

Jubileul din Blaș.

— La portretul de pe pagina din față. —

La 2/14 februarie, serbatoarea întâmpinării Domnului, se va ține la Blaș o serbare frumoasă, serbarea aniversării de 25 ani a sfințirii într-un episcop al În. Pr. SSale arhiepiscopului și mitropolitului dr. Victor Mihályi de Apsa.

În ajunul acestor zile, marți sara, precum aflăm din „Unirea”, tinerimea de la toate școlile de acolo, în frunte cu orchestra studenților, va porni din curtea gimnasiului purtând torțe, și încungurând piața iluminată va merge la reședința mitropolitana. Aici se va cântă un imn festiv și apoi prof. Aleșiu Vicin va saluta pe jubilanții. După salutul acesta, cântând corul un întreg „sa transească!” va răspunde mitropolitul, după care în sunetul muzicii și aclamarile publicului, conducătorul va porni înapoi spre curtea gimnasiului.

Miercuri va fi liturgie solemnă cu numeroasă asistență de preoți, va cântă corul mixt al prof. Muresianu. Prăccasna „ochiul inimii mele”, va fi cântat de trei coruri.

Dupa sf. liturgie diferitele deputații se vor prezenta Eșcol. SSale spre a-l felicita.

teatră jucând piesa: „Sărăcie lucie“ comedie populară într'un act de Iosif Vulcan. Diletanții din popor au jucat foarte bine și au fost mult aplaudați.

Producțiune teatrală în Bncium-Șasa. Inteligența română din Bucium-Șasa, în frunte cu preotul A. M. Popa, a dat acolo în 16/28 ianuarie o reprezentație teatrală, jucându-se comedia localizată „Leac pentru soacere“ și „Desteptarea lui Traian“ poemă dramatică de Iosif Vulcan

MUSICĂ.

Prmul concert al dlui G. Dima la Brașov, dat la 2 februarie n., cu Reuniunea română de cântări de acolo, a reușit excelent. Corurile au electricizat tot publicul, care a făcut ovațiuni maestrului dirigent. Damele din cor au oferit dlui George Dima o frumoasă lira de lauri, de care atârna o mandolină de violele naturale. A fost bine primit și dl C. Popovici, absolvent de teologie și elev al conservatorului din București, care a cântat câteva piese, cu melodioasă voce de tenor liric.

BISERICĂ și ȘCOALĂ

Renta școalelor române din Brașov are să fie în curând regulată definitiv. Conform învoelii dintre guvernele din București și Budapesta, dl ministru Take Ionescu a presintat în săptămâna trecută Camerei României un proiect de lege, prin care guvernul român se autorizează a emite un titlu de rentă 4 lei la sută pentru un capital de 962.500 lei, producând o rentă anuală de 38.500 lei, care să se plătească bisericii Sfântului Nicolae din Brașov, pentru gimnasiul și școala reală greco-orientală română de acolo, școli întreținute de diasa biserica. Totodată statul român plătește înca suma de 115.000 lei, ca rentă pentru cei trei ani din urmă. Capitalul de 962.500 va fi depus de către guvernul român la casa centrală de stat din Budapesta, ca fond al bisericii Sfântului Nicolae din Brașov, cu condiția ca venitul să fie plătit în fiecare an numitei biserici, capitalul rămânând vecnic inalienabil și neputând nici odată să fie detras de la aceasta destinațiune.

Din diecesă Aradului. Ceterim în „Tribuna Poporului“ ca dnii I. Beleş, dr. I. Suciū, dr. I. Precuș, dr. Sever Ispravnic au fost numiți advocați onorari ai consistoriului aradan.

Zidirea catedralei din Sibiiū. După cum aflăm din „Tribuna“, în urma concursului publicat pentru zidirea catedralei din Sibiiū, au intrat până acum la consistoriul arhidiececesan 31 de planuri de la diferiți arhitecți din patrie. E de notat, ca din România n'a intrat decât numai unul, de și cei mai probați arhitecți cari cunosc mai bine stilul bizantin, sunt în România.

Congresul autonomiei catolice s'a deschis în Budapesta, la 31 ianuarie, sub presiul primatelui Vaszary. În ziua precedentă episcopatul catolic a ținut o conferință, la care dintre episcopi români gr. cat. a luat parte singur episcopul dr. Ioan Szabó al Gherlei, ceilalți ș-au motivat absența prin faptul că biserica română gr. cat. e neatârnată de primatele Ungariei, deci trebuie să aibă organizație autonomică separată. La deschiderea congresului, precum și de atunci n'a mai luat parte nici episcopul Szabó, deci congresul se ține fără d'a participa vr'un Român.

C E E N O U.

Hymen. *Di Septimiu Sever Secula,* șef de secție la Arhivele statului în București, și dsoara Cristina Louchița, fiica dlui Mareu Louchița, proprietar în Jebel, își vor serba cununia la 30 ian. (11 febr.) în Jebel. — *Di Octavian Popp,* învețator dirigent în Vad, comitatul Făgăraș, s'a logodit cu dsoara Maria L. Ghimpeșan în Făgăraș. — *Di Cornel Condor* și dsoara Zoe Rimbaș s'au fidantați la Brad.

Di dr. C. Dumba agent diplomatic la Sofia. Diarele vieneze ne aduc șireca, ca M. S. imperatul Francisc Iosif a numit pe dl dr. Constantin Dumba, actual consilier pe lângă legațiunea austro-ungară din Paris, agent diplomatie la Sofia, în locul baronului de Call, numit ministru al comerțului în cabinetul Körber. Dl dr. Constantin Dumba a funcționat câțiva ani, și anume până la 1896, ca prim-secretar al legațiunei austro-ungare din București, bucurându-se de stima și simpatiile întregii societăți alese din capitala București. Dl dr. Dumba este un diplomat consumat și i se rezervă încă o frumoasă cariera.

Ilustrate noue românești. În editura institutului „Tipografia“ din Sibiiū au apărut de curând trei carti postale ilustrate: una reprezentă Goronul lui Horia, alta Cimitirul din Tebea — și a treia: Înarmăntarea lui Avram Iancu.

Călușeri osândiți pentru tricolor. Tinerii cari au dansat Călușerul cu ocaziunea petrecerilor din Seliște ale adunării Societății pentru fond de teatru român, au fost pedepsiți, cu câte 2 fl. și 1 fl.

Câți locuitori sânt în București. Numărul populațiunii s'a făcut în România la sfârșitul trecut. Resultatul țării întregi se va cunoaște la 1 aprilie. Dar înca pentru capitala București deja, ca populațiunea s'a ureat la 282.1894 erau 232 mi, deci creșterea de atunci face 54 mi. În Iași sânt 76.277 de locuitori; din cari 48.530 ovrei și numai 26.747 Români.

„Raportul Periodic Ilustrat“ al Librăriei diecesane din Caransebeș. A apărut toamna acuma un bogat Raport Periodic despre cartile, tipariturile și mai ales despre ornatele și requisitele bisericești aflatoare de vândare la Librăria diecesana din Caransebeș. Administrațiunea acestei librării poate servi on. public și comunele bisericești nu numai cu lucrurile, ce se țin de tipografie și librărie, ci și-a procurat totodată un mare deposit de ornate și requisite bisericești, care toate sânt luate din material solid și după ritul ortodox. Acest Raport Periodic Ilustrat se trimite la cerere gratuit.

DIN LUME.

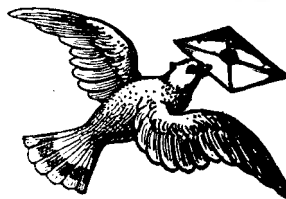
Lumina ca medicament. Medicul Petru Apery de origine turcească din Constantinopol, a comunat într'o societate franceză de acolo lucruri foarte importante. El a arătat că lumina intensiva a soarelui ucide deja în germene dezvoltarea unor boale. Razele de soare concentrate sânt în stare de a descompune și pustii singuratică culture de bacterii. Tot acest efect îl are și gazul de luminat, și impregiurarea aceasta l-a făcut pe Apery să creadă că ea se poate aplica cu succes la boalele incurabile, ca oftica, cancerul și altele. Aplicarea acestui mod de vindecare ar fi de asemenea potrivita în contra mușcăturilor

veninoase. Ba el spera ca la tot felul de înveninări, lumina gazului se poate aplica cu succes.

O expoziție de șerpi. America, care are atâtea idei bizare, are de înregistrat în analele sale o expoziție de șerpi. Un fost funcționar al muzeului de istorie naturală din New-York, anume R. L. Ditmars, care s'a ocupat de mulți ani cu studiul șerpilor, cu mari cheltuieli a instalat o expoziție de șerpi în vasele sale din Grosvenor Hall din New-York. Aici se aud dintr-o sueratură de șerpi în toate tonurile, și de toate speciile. Afară de șerpi viu se afla o mulțime de șerpi morți, pastrați în vase de spirit, sau umpluți cu fân și pân. Damaele din New-York se amusează foarte mult vizitând aceasta expoziție originală. Poate în viitorul sezon vor purta aceste fiice ale Americii șerpi mici cu briliante, pentru a nu fi întrecute de damele parisiene cari poartă broașce țestoase în crustate cu briliante.

Cine se poate căsători? Din New-York i se scriu dintr-un „Frankfurter Zeitung“ următoarele: În Statul Nord-Dakota din America chestia casatoriei este foarte mult reglementată. Tinerii de ambele sexe trebuie să aibă perfectă sănătate, atât din punctul de vedere spiritual, cât și din cel fizic. Parechea care dorește să se căsătorească, trebuie să se prezinte întâi în fața unei comisii medicale. Aceasta comisie este foarte severă în cercetările ei. Ea mai cu seamă caută să afle dacă respectivul soț este alcoolic sau tuberculos.

Poșta redacției.

Resbunarea furnicarului. Nu șcim de ce ai scris-o în formă de versuri, căci lucrarea n'are a face nimica cu poezia, afară că fiecare rând începe cu literă mare.

Bozovița. Premiile trebuie plătite înainte. Cu rambursă nu se pot trimite.

Sighișoara. „Poesia“ nu se poate

publica.

Ce să fac? Ori ce, numai poesii nu. Adună doine, povești, obiceiuri populare.

Paris. Rue Léopold-Robert 4. Primeșteți revista regulat? **Calea Plevnei 104.** Poesia n'a sosit la noi.

Poezi. Articoli nu sunt potriviți pentru noi. Trimite-i la vr'un ziar politic.

Dnă A. P. Cu plăcere.

X. Y. Nu se poate.

Căldarul săptămânei.

Dum. fariseului și a vamesului, Ev. XV. dela Luca c. 18. gl. 1. a inv. 1.

Dia sapt.	Căldarul vechiu	Căld. nou	Soarele.
Duminică	30 (?) <i>Trei Ierarchi</i>	11 Eufrosina	7 12 4 48
Luni	31 SS. Căril și Ioan	12 Eulalia	7 10 4 50
Marti	1 Mart. Trifon	13 Benedict	7 8 4 52
Miercuri	2 (?) <i>Întimp. Dnă</i>	14 Valentin	7 6 4 54
Joi	3 S. Simeon	15 Fustin	7 4 4 56
Vineri	4 Cuv. Izidor	16 Iuliana	7 2 4 57
Sămbătă	5 Mart. Agatea	17 Donatus	7 0 4 59

Proprietar, redactor răspunzător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA ALDĂS NR. 296 b.)

„BIHOREANA“ institut de credit și economii societate pe acții în Oradea-mare.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Bihoreana“ societate pe acții în Oradea-mare, conform dispoziției §-lui 19 din statute, se învita

la prima adunare generală ordinară,

care se va ține în Oradea-mare la 8 martie 1900 st. n. la 10 ore înainte de miezași în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt următoarele:

1. Alegerea a trei scrutatori pentru actele de alegeri și a trei membri pentru verificarea procesului verbal.

2. Raportul anual al direcțiunii.

3. Raportul comitetului de revisiune despre examinarea computului anual, a bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.

4. Stabilirea bilanțului anual și deliberare asupra împărțirii profitului curat.

5. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1900.

6. Determinarea scopului spre care, la propunerea direcțiunii, este să se întrebuintă suma amintită în §-ul 61. punctul f.

7. Alegerea a doi membri în direcțiune pe 2 ani.

8. Alegerea a 5 membri în comitetul de revisiune pe 3 ani conform §-lui 57. din statute.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la următoarele dispoziții din statute:

§ 24. Pentru folosirea dreptului de vot se recere, ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiilor sale în cartile institutului cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și cu una zi înainte de aceasta să depună pe lângă revers la direcțiunea institutului, respective la locurile designate de direcțiune, acțiunile sale, eventual și dovedile de plenipotență.

Acțiunile depuse la locurile designate de direcțiune, se vor lua în considerare numai încât reversul despre depunere, cel mult în ziua premergătoare adunării generale s'a depus la institut.

În legatură cu dispozițiile §-lui 24. din statute, avem onoare a notifica, că în ședința plenară direcțională ținută la 24 ianuarie 1900, pentru depunerea, respective primirea acțiilor și edarea documentelor despre depunere s'a designat în acest an, respective au fost rugate institutele Albina, Victoria, Silvania, Economul, Oraviciana și Patria.

Oradea-mare, 24 ianuarie 1900.

Direcțiunea institutului.

Debit		Contul Bilanțului		Credit		
21	Casa în numerar . . .	11224	30	1	Capital social . . .	600000
2	Capital neversat . . .	129714	08	4	Fondul de rezerva . . .	474
9	Cambii de bancă . . .	547245	22	24	Spese de fondare . . .	1471
11	Cambii cu acoperire ipot.	126866	70	27	Depuneri spre fructificare	355146
13	Credite ipotecare . . .	121133	20	9	Depozite de cassa . . .	1355
15	Credite de cont-curent . .	30279	90	36	Saldul intereselor transit.	9695
17	Credite pe efecte . . .	6522	—		Profit net	37711
19	Credite personale . . .	4783	—			38
34	Capitale clocatela alte inst.	23079	48			
25	Mobilier	4538	30			
	10% descriere . . .	453	84			
30						
33	Diverse conturi debitoare		921			
		1005854	22			1005854

Oradea-mare, 31. decembre, 1899.

Dr. Coriolan Pap m. p.
director executiv.

Iosif Diamandi m. p.
comptabil.

Direcțiunea:

Iosif Roman m. p.

Nicolau Zigre m. p.
v. președinte

Iosif Vulcan m. p.
președinte

Moise Nyes m. p.

Iosif Moldovan m.p. Andrei Horvath m.p. Petru Pântya m.p. Dr. Nicolae Popovici m.p. Antoniu Palladi m.p.
Subsemnatul comitet am examinat contul present și l-am aflat în deplina regula și în consonanța cu registrele institutului.

Oradea-mare, 24. ianuarie 1900.

Comitetul de revisiune:

Samuil Ciceronescu m. p.

Sava Raicu m. p.

Toma Pacala m. p.
președinte

Dr. Iuon Buna m. p.

Debit **Contul profitului și al perderilor**

8	Interese după depuneri	11928	62	10	Interese de la cambii de	
31	10% dare după interese de depuneri . . .	1192	88	12	" " " " bancă	37033
32	Contribuție	4136	78		" " " " cu	
27	Salare	10403	30	14	acoperire ipotecara	8293
26	Spese curinte (porto, luminat, încălzit etc.)	2716	62	18	Interese de la cred. ipot.	8979
28	Chirie	1924	24	20	" " " " pe efecte	365
25	Descriere din mobilier . .	453	84	16	" " " " person.	402
	Profit net	37711	38	35	" de cont-curent	983
				35	" după cap. cloc. la	
					alte inst. (70% scut. de dare)	8523
				22		58
				23	Provisiune	3894
				30		34
				3	Interese de întârziare a acționarilor	1931
						86
		70467	66			70467
						66

Oradea-mare, 31. decembre, 1899.

Dr. Coriolan Pap m. p.
director executiv.

Iosif Diamandi m. p.
comptabil.

Direcțiunea:

Iosif Roman m. p.

Nicolau Zigre m. p.
v. președinte

Iosif Vulcan m. p.
președinte

Moise Nyes m. p.

Iosif Moldovan m.p. Andrei Horvath m.p. Petru Pântya m.p. Dr. Nicolae Popovici m.p. Antoniu Palladi m.p.
Subsemnatul comitet am examinat contul present și l-am aflat în deplina regula și în consonanță cu registrele institutului.

Oradea-mare, 24. ianuarie, 1900.

Comitetul de revisiune:

Samuil Ciceronescu m. p.

Sava Raicu m. p.

Toma Pacala m. p.
președinte

Dr. Iuon Buna m. p.